

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F.J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 284. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg10-shoot-idm140342679418192/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

MORALSKE TANKER

- Knibskhed. – *et vist Land*, Jubo; fortælles af den portugisiske Jesuitmissionær Lobo (d. 1678) i dennes bl. a. til Fransk oversatte Rejseskildring: *Voyage historique d'Abissinie* du R. P. Jérôme Lobo (Amsterdam 1728, 8°) 1, 29. – *Civilitet*, Høflighed.
- S. 171. *Montagne*, Montaigne, Essais 2. Bog, Kapitlet: Forsvar for Raymond de Sebonde. – *afritze*, afbilde. – *offerere*, tilbyde.
- S. 172. *salva venia*, lat. med Forlov. – *alamodisk*, moderne. – *Modestie*, Ærbarhed. – *Sentencer*, Domme. – *Clemens* fra Alexandria (d. ca. 200), kristen Lærer. – *Lactantius* (o. 300), lat. Apologet. – *Chrysostomus* (d. 407), gr. Kirkefader.
- S. 173. *Fontanges*, Hovedpynt af vifteformet, opstaaende Kniplinger og Baand. – *Guerre des Capuchons*, Strid inden for Fransiskanerordenen i Beg. af 14. Aarh. – *den Tartariske Regjering*. Den mongolske Stamme Tatarerne, der under Djengis Khan ca. 1200 erobrede Kina og Centralasien. – *haanligere*, mere vanærende.
- S. 174. *Olympias* (d. 316 f. Kr.), Moder til Alexander den Store. – *Lucretia*, overført om en kysk Kvinde. – *Culta etc.*, Citat og Oversættelse fra Peder Syvs Ordsprog, I, 1682, 230.
- S. 175. *Urbs etc.* Hvadsomhelst Staden tror paa, det tror ogsaa A. blindt paa; derfor kaldes han en sanddru og paalidelig Mand. Du, Th., tror ikke paa noget uden efter foretagen Undersøgelse; derfor kaldes du en Løgner og Kætterhøvding. – *det Romerske Sæde*, Pavemagten. – *Examen*, Undersøgelse.
- S. 176. *for Reformationen*, før R. – *endda*, endnu. – *tilligemed*, samtidig.
- S. 177. *Infalibilitet*, Ufejlbarehed. – *Confessioner*, Trosbekendelser. – *selvsomme*, sælsomme. – *Reformatorum Meriter*, Reformatorers Fortjenester. – *fornemmeligen*, først og fremmest.
- S. 178. *offereret*, tilbudt. – *Persvasioner*, Overtalelser, Argumentationer. – *Øyenskalke*, Hyklere. – *Qvinden*, fra Selden, Table Talk, Kap. Clergy, Stk. 2. – *paastaaes*, staa paa. – *il credere e di cortesia*, ital. Troen er af Høflighed.
- S. 179. *L'Abbé de St. Pierre* (1658-1743), i *Ouvrages*, Bd. XII, 1737, 248-51. – *som sagt*, det, som er sagt. – *Missionariers Foretagende*, se Note til S. 64. – *confunderes*, forvirres. – *begegnede*, mødte.
- S. 180. *Fidecommis*, Gods eller Kapital der arves efter særlige Regler. – *Education*, Opdragelse. – *Convertisseur*, Omvender. – *særdeles*, speciel.
- S. 181. *G. Arnold*. Holberg sigter til den pietistiske Kirkehistorikers Unpartheyische Kirchen- und Ketzerhistorie (1699-1700). – *laborerer*, plages. – *underforsket*, udforsket. – *heterodoxe*, stridende mod den rette Lære. – *horreur*, Rædsel.